

Akceptuję

Marlena Małąg

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

/-kwalifikowany podpis elektroniczny/

Program
„Korpus Wsparcia Seniorów”
na rok 2024

Warszawa, październik 2023 r.

SPIS TREŚCI		
WSTĘP		3
I	Podstawowe informacje o programie	5
II	Cele programu	6
III	Adresaci programu	5
IV	Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu	5
V	Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu	13
VI	Zasady podziału środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu	14
VII	Zadania podmiotów realizujących program w systemie pomocy społecznej	14
VIII	Ochrona danych osobowych	16
IX	Monitoring programu	17

Wstęp

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024, zwany dalej „programem”, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w formie usług sąsiedzkich, świadczone w ramach programu, powinny obejmować swoim zakresem wsparcie społeczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Wsparcie świadczone w formie usług sąsiedzkich powinno być dostosowane do indywidualnych potrzeb osób wspieranych. Świadczenie tego typu usług może być realizowane m.in. w godzinach porannych, popołudniowych, wieczornych, nocnych, w dniach ustawowo wolnych od pracy oraz w święta, jak również poza godzinami pracy opiekunek ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych, jeśli osoba korzysta z tego rodzaju usług.

Szczegółowy zakres, czas trwania, zasady oraz wymiar świadczonych usług musi zostać ustalony przez organizatora przedmiotowych usług oraz zaakceptowany przez osoby wspierane, jak również przez pracowników ośrodka pomocy społecznej / centrum usług społecznych.

Udzielanie wsparcia w ramach usług sąsiedzkich przez osoby z najbliższego otoczenia osoby wymagającej wsparcia, ma na celu gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

Wsparcie udzielane w postaci usług sąsiedzkich może zostać przyznane osobie samotnej w wieku 60 lat i więcej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona oraz ww. osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także osoby bliskie, takie jak wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W przypadku podjęcia stosownej uchwały przez radę gminy wsparcie udzielane w postaci usług sąsiedzkich może mieć także charakter uzupełniający do opieki sprawowanej przez rodzinę i będzie to prowadziło do odciążenia członków rodziny, którzy na co dzień sprawują opiekę nad osobą niesamodzielną.

Usługa sąsiedzka może obejmować pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia nie wymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Jednocześnie, kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. dzięki wsparciu rodziny zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb, program ma na celu zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania przez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi.

Program wykorzystuje również pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli.

Ta forma wsparcia seniorów, polegająca na zapewnieniu opieki na odległość za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia bezpieczeństwa, o podobnej funkcjonalności jak opaska bezpieczeństwa, oparta jest na najnowszych rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa Moduły:

Moduł I	Wspierający gminy w zakresie rozwoju działań samopomocowych poprzez uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formule usług sąsiedzkich.
Moduł II	Wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę

II. Cele programu

1. Wsparcie finansowe gmin w zakresie organizowania usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich.
2. Wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

III. Adresaci programu

1. Bezpośrednimi adresatami programu są wszystkie gminy w Polsce (miejskie, wiejskie oraz miejsko-wiejskie).
2. Pośrednimi adresatami programu są osoby w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

IV. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

1. Program będzie realizowany w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2024 r.
2. Do programu należy zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, zgłaszające się bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych.
3. Do programu można zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, nawet jeśli mają przyznane decyzją usługi opiekuńcze. Wsparcie udzielane w ramach programu można traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki świadczące opiekę w środowisku zamieszkania, co da gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.
4. Gminy do realizacji zadań określonych w module nr I powinny zaangażować osoby zamieszkujące w najbliższym sąsiedztwie seniorów oraz organizacje pozarządowe.
5. W ramach realizacji programu, gminy mogą wybrać następujące formy organizacji i realizacji usługi wsparcia:
  - w ramach Modułu I:
    - poprzez zlecenie realizacji usług sąsiedzkich organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) w zakresie organizacji i koordynacji usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich,

- samodzielnie, tj. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych lub innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w zakresie organizacji i koordynacji usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich.

- w ramach Modułu II:

- poprzez zakup obsługi systemu dla opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w latach 2022–2023,
  - poprzez zakup usługi wsparcia w postaci opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi.
6. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku z organizacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym programu, jak również wydatek, jaki ponosi gmina w związku z zakupem opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu.
  7. Do zadań gminy związanych z realizacją programu należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.
  8. Gminy, w ramach wydatkowanych środków z dotacji, zobowiązane są do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o finansach publicznych” oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.).
  9. Gmina zobowiązuje się do umieszczania logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na zakupionych opaskach lub innych urządzeniach bezpieczeństwa jak i na ich opakowaniu, proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność.

MODUŁ I

Celem Modułu I jest zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej

Opis usługi wsparcia

1. Gmina podejmuje decyzję o realizacji zadania własnego w przedmiotowym zakresie.
2. Rada gminy podejmuje uchwałę, która określa szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.
3. Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób uprawnionych, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także inne osoby bliskie takie jak wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.
4. Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
5. Organizatorem usług sąsiedzkich jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby korzystającej z usług sąsiedzkich, jednak w zakresie organizacji usług może korzystać z pomocy organizacji pozarządowych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
6. Minimalne wymogi wobec osoby realizującej usługi sąsiedzkie przedstawiają się następująco:
  - 1) jest osobą pełnoletnią;
  - 2) nie jest członkiem rodziny osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
  - 3) nie jest oddzielnie zamieszkującym małżonkiem, wstępnym ani zstępnym osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
  - 4) złożyła organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług;
  - 5) zamieszkuje w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;

- 6) ukończyła szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
  - 7) została zaakceptowana przez osobę, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
  - 8) została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich.
7. Sposób udzielania pomocy w ramach Modułu I programu wygląda w taki sam sposób jak przy realizacji usług opiekuńczych, przy zastosowaniu procedur przyznania świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz wydanie decyzji o przyznaniu usług sąsiedzkich).

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU I będą m.in. następujące koszty:

- wydatki związane z organizacją usług sąsiedzkich, w tym m.in.: ryczałty pieniężne dla opiekunów oraz związane z nimi składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne oraz inne daniny publiczne, koszty zakupu środków ochrony indywidualnej,
- koszty konsultacji specjalistycznych dla realizatorów usług sąsiedzkich, np.: instruktą pielęgniarki, instruktą rehabilitanta, opiekuna medycznego, itp.,
- wydatki związane z koordynacją usług opiekuńczych w postaci: wynagrodzenia dla koordynatora usług lub dodatki do wynagrodzeń, wraz z pochodnymi,
- koszty zakupu usługi szkoleniowej z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- zwrot kosztów dojazdu do seniorów, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa do samochodu służbowego/prywatnego wykorzystanego przez pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych do realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (koszty rozliczane według zasad określonych przez ten ośrodek),
- koszty użytkowania oprogramowania pozwalającego na rozliczenie i nadzór nad realizacją usług sąsiedzkich,
- działania promocyjno-informacyjne, w tym np. koszty druku plakatów, ulotek, artykuły w prasie lokalnej,
- identyfikatory dla osób realizujących program w terenie,
- ewentualne koszty ubezpieczenia OC i NNW.

Maksymalne wysokości dofinansowania w Module I:

<p>WARIANT 1 dla gmin do 10.000 mieszkańców</p>	<p>Wskaźnik: Uruchomienie w gminie 5 środowisk pomocy sąsiedzkiej</p>
	<p>Wyliczenie: 5 środowisk x 800 zł brutto/brutto x 12 miesięcy = 48.000,00</p> <p>Obsługa gminy (koordynator, środki ochrony indywidualnej, szkolenie pierwsza pomoc) - 15.000,00 zł</p> <p>Udział własny gminy 20%</p> <p>Koszt realizacji zadania: 63.000,00 zł</p> <p>Koszt budżetu państwa na gminę - dotacja: 50.400,00 zł</p>
<p>WARIANT 2 dla gmin powyżej 10.000 mieszkańców</p>	<p>Wskaźnik: Uruchomienie w gminie 10 środowisk pomocy sąsiedzkiej</p>
	<p>10 środowisk x 800 zł brutto/brutto x 12 miesięcy = 96.000,00 zł</p> <p>Obsługa gminy (koordynator, środki ochrony indywidualnej, szkolenie pierwsza pomoc) - 25.000,00 zł</p> <p>Udział własny gminy 20%</p> <p>Koszt realizacji zadania: 121.000,00 zł</p> <p>Koszt budżetu państwa na gminę - dotacja: 96.800,00 zł</p>

ALOKACJA ŚRODKÓW W MODULE I:

1. Środki przeznaczone na wsparcie gmin do 10.000 mieszkańców - 20.160.000,00 zł - co pozwoli na dofinansowanie 400 gmin
2. Środki przeznaczone na wsparcie gmin powyżej 10.000 mieszkańców - 9.680.000,00 zł - co pozwoli na dofinansowanie 100 gmin
3. Łączna kwota alokacji na zadaniu: 29.840.000,00 zł

MODUŁ II

Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu

do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych.

Cele szczegółowe Modułu II:

Wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez świadczenie „opieki na odległość” na rzecz osób starszych poprzez:

- a) dofinansowanie zakupu oraz kosztów użytkowania tzw. opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa;
- b) dofinansowanie kosztów użytkowania opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów, edycja na rok 2022–2023.

Moduł II ma na celu wsparcie gmin w świadczeniu usług opiekuńczych na rzecz seniorów, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym, przez udzielenie dofinansowania do zakupu oraz częściowego pokrycia kosztów użytkowania tzw. opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa.

Realizacja Modułu II ma także na celu wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu II:

Krok 1. Samorząd gminny dokonuje rozeznania potrzeb seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa.

Krok 2. Samorząd gminny, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu tzw. opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu u wybranego realizatora usługi lub obsługi systemu, jeżeli dysponuje już tzw. opaską lub innym urządzeniem bezpieczeństwa zakupionymi w ramach niniejszego programu w edycji na rok 2022 lub 2023.

Krok 3. Samorząd gminny koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

Opis usługi:

W ramach programu seniorom w wieku 60 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa wyposażonych w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski/urządzenia,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja),
- funkcje umożliwiające monitorowanie czasu realizowanej opieki przez osoby świadczące usługi opiekuńcze lub pomoc sąsiedzką.

Samorząd gminny na podstawie zapotrzebowania, określa funkcje opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa (urządzenie nie musi spełniać wszystkich ww. funkcji) w przeprowadzonym postępowaniu wyboru realizatora.

Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa powinny być połączone z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na urządzeniu, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.

Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 60 lat i więcej powinny być jak najprostsze w obsłudze. Gmina przy wyborze wykonawcy powinna uwzględniać także jakościowy aspekt usługi. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (np. ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU II będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji zadania, w szczególności:

- zakup opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa do świadczenia usługi „opieki na odległość”,
- zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu,

- przyznanie dodatków do wynagrodzeń, wraz z pochodnymi, zgodnie z przyjętym w danym ośrodku regulaminem wynagradzania dla pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych, bezpośrednio realizujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie,
- koszt szkoleń dla pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych w zakresie obsługi systemu opieki na odległość, w przypadku gdy są oni bezpośrednim realizatorem przedmiotowej usługi,
- działania promocyjno-informacyjne, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykułów w prasie lokalnej
- zakup drobnych materiałów biurowych (np. papier do drukowania umów użyczenia opasek seniorom).

V. Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu

1. Na program przeznaczają się środki finansowe w wysokości 50 mln zł, pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa, w tym: 29.840.000,00 zł na realizację Modułu I i 20.160.000,00 zł na realizację Modułu II.
2. Decyzją ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego alokacja środków na realizację programu może ulec zmianie w każdym z modułów.
3. W ramach programu gminom udziela się wsparcia finansowego na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.
4. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi **nie mniej niż 20%** przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.
5. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnienie już przyjętego w danej gminie programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – dotyczy Modułu II.

6. Wojewoda na podstawie złożonych przez gminy zapotrzebowań przekazuje tym gminom dotację na realizację programu, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych.
7. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.
8. Środki, o których mowa w ust. 1, zaplanowane są w budżecie państwa na zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

VI. Zasady podziału środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu

1. Propozycję podziału środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu w układzie wojewódzkim opracowuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, uwzględniając mechanizm dotyczący zasad finansowania usług sąsiedzkich dla osób w wieku 60 lat i więcej w gminach do i powyżej 10.000 mieszkańców, a w przypadku Modułu II, biorąc pod uwagę liczbę seniorów w wieku 60 lat i więcej w danym województwie (na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.).
2. Wojewodowie dokonują podziału na gminy środków z dotacji celowej budżetu państwa, uwzględniając zapotrzebowania złożone przez poszczególne gminy oraz liczbę osób w wieku 60 lat i więcej w danej gminie.
3. W przypadku gdy wysokość środków przyznanych danej gminie nie jest wystarczająca, aby zrealizować zadania w ramach programu, wojewoda może zwiększyć przyznany limit dla tej gminy z puli środków, jakimi dysponuje na jego realizację.
4. Wojewoda ostatecznie decyduje o wysokości kwoty przyznawanej gminom, zwiększeniu kwoty przyznanej dla danej gminy, w przypadku rezygnacji lub niepełnego wykorzystania przyznanych środków przez inne gminy, bądź nieprzystąpienia do programu wszystkich gmin w województwie.
5. Przystąpienie przez gminę do realizacji programu nie jest równoznaczne z przyznaniem środków we wnioskowanej wysokości.

VII. Zadania podmiotów realizujących program w systemie pomocy społecznej

1. Do zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego należą:
  - 1) opracowanie programu;

- 2) dokonanie podziału na województwa środków z dotacji celowej budżetu państwa zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2024, z przeznaczeniem na realizację programu, uwzględniając liczbę seniorów w wieku 60 lat i więcej w danym województwie;
  - 3) złożenie wniosku do ministra właściwego do spraw budżetu w zakresie podziału środków z dotacji celowej, o której mowa w pkt 2, na województwa z przeznaczeniem na realizację programu;
  - 4) monitorowanie realizacji programu za pośrednictwem wojewodów;
  - 5) przygotowanie wzorów sprawozdań z realizacji programu, w tym:
    - wzoru sprawozdania z realizacji Modułu I,
    - wzoru sprawozdania z realizacji Modułu II;
  - 6) dokonanie analizy sprawozdań wojewodów z realizacji programu oraz sporządzenie zbiorczego sprawozdania końcowego.
2. Do zadań wojewody należy:
- 1) analiza złożonych przez gminy zapotrzebowań na środki finansowe;
  - 2) dokonanie podziału na gminy środków z dotacji celowej budżetu państwa, z przeznaczeniem na realizację programu, uwzględniając liczbę seniorów w wieku 60 lat i więcej w tych gminach, zgodnie ze złożonymi przez gminy zapotrzebowaniami na realizację programu w podziale na Moduł I i/lub Moduł II;
  - 3) złożenie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej, zwanej dalej „CAS”, zapotrzebowania na środki z dotacji celowej na realizację programu;
  - 4) wystąpienie do Ministra Finansów o wydanie decyzji zwiększającej plan finansowy, zgodnie z propozycją przedstawioną przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
  - 5) weryfikacja oraz zatwierdzanie rocznych sprawozdań z realizacji programu opracowanych przez gminy;
  - 6) przekazanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego sprawozdań zbiorczych z realizacji programu z terenu województwa, w tym:
    - sprawozdania z realizacji Modułu I,
    - sprawozdania z realizacji Modułu II;
  - 7) koordynacja, monitorowanie oraz nadzór nad realizacją programu w gminach;
  - 8) udzielanie informacji gminom oraz osobom zainteresowanym w zakresie działania programu.

3. Do zadań gminy należy:

- 1) koordynacja, monitorowanie oraz nadzór nad realizacją programu w gminie;
- 2) rozeznanie potrzeb seniorów w wieku 60 lat i więcej w danej gminie;
- 3) przyjęcie uchwały, która określa szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług, zgodnie z art. 50 ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 4) przyjęcie uchwałą programu osłonowego na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 5) złożenie do właściwego wojewody, za pośrednictwem CAS, zapotrzebowania na środki uwzględniając liczbę osób w wieku 60 lat i więcej oraz potrzeby występujące w danej gminie;
- 6) przekazanie wojewodzie rocznego sprawozdania z realizacji programu, w tym:
  - sprawozdania z realizacji Modułu I,
  - sprawozdania z realizacji Modułu II;
- 7) gminy przystępujące do realizacji programu są zobowiązane do wypełniania obowiązku informacyjnego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z dotacji celowej budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953, z późn. zm.);
- 8) realizacja zgłoszeń seniorów przyjmowanych bezpośrednio przez ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

VIII. Ochrona danych osobowych

1. Minister Rodziny i Polityki Społecznej jest administratorem danych kontaktowych przedstawicieli wojewodów, udostępnianych w związku z realizacją i rozliczeniem programu.
2. Wojewoda jest administratorem danych kontaktowych przedstawicieli gmin pozyskiwanych w ramach realizacji i rozliczania programu.
3. Ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych jest administratorem danych osobowych w zakresie danych osobowych pozyskanych do celów realizacji programu i/lub zlecenia udzielenia świadczenia w ramach przedmiotowego programu.

IX. Monitoring programu

1. Roczne sprawozdanie z realizacji programu wójt/burmistrz/prezydent miasta przekazuje do wojewody w terminie do dnia **30 stycznia 2025 r.**
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia dane z poszczególnych gmin, w tym m.in.:
  - liczbę uruchomionych środowisk pomocy sąsiedzkiej w ramach Modułu I;
  - rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem w ramach Modułu I i II ;
  - koszt realizacji usługi wsparcia;
  - poziom korzystania z opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa do centrali obsługującej opaski lub inne urządzenia bezpieczeństwa.
3. Roczne sprawozdanie z realizacji programu z terenu województwa, wojewoda przekazuje do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w terminie do dnia **28 lutego 2025 r.**
4. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 3, są przekazywane w postaci elektronicznej, za pośrednictwem CAS.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego sporządza zbiorcze sprawozdanie końcowe z realizacji programu w terminie do dnia **19 kwietnia 2025 r.**